

Kristiansund kommune
I medvind uansett vær

KVALITETSPLAN FOR SFO I KRISTIANSUND KOMMUNE 2019-2023

«LÆRING GJENNOM FRILEK I TRYGGE HENDER»

Forord

Kristiansund kommune har i Bystyresak 18/81 (6.11.18) vedtatt Oppvekstplan for Kristiansund. I forordet til den planen står det:

Fremtiden er ikke noe den enkelte medarbeider i kommunen kan bygge. Det er igjennom samarbeid mellom tjenestene, med barnet og med foresatte at VI bygger fremtiden.

Skolefritidsordningen (SFO) er en viktig og sentral aktør i dette VI.

Det er fastsatt få føringer for innholdet i SFO utover at det skal gi barna omsorg og tilsyn og legges til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter, og være tilpasset barnas og foreldrenes behov. Mangel på føringer har fremkalt et ønske om å jobbe felles og sette kvalitet og kvalitetsarbeid i fokus.

Arbeidet med å utvikle en kvalitetsplan for SFO startet i 2016, og det ble opprettet et arbeidsutvalg som skulle planlegge arbeidet, holde i trådene underveis og ferdigstille en kvalitetsplan.

Arbeidsutvalget har vært ledet av Laila Kaplanski, SFO-koordinator ved Allanengen skole. Jeanette Romfo Mikalsen, SFO-koordinator ved Frei og Rensvik skole, Linda Rambjør, tidligere SFO-koordinator ved Innlandet skole, Eli Christensen Kvåle, tidligere SFO-koordinator ved Dale barneskole og Margaret Gilroy Iversen, SFO-koordinator ved Innlandet skole og Edith Husby, skolefaglig rådgiver har vært involvert i arbeidet.

SFO-koordinatorene på kommunens ni SFO har bidratt i utarbeidelsen av planen. Rektornettverket for barnetrinnet har kommet med innspill. Siri Oterhals, rektor ved Nordlandet barneskole, har representert rektornettverket i arbeidet med å utvikle kvalitetsplanen. FAU på alle skoler har blitt spurt om å gi innspill til satsingsområder og om deres forventninger til SFO. Alle ansatte på SFOene har hatt felles planleggingskveld i januar 2018, der de kom med innspill til satsingsområdene. Høsten 2018 var det egen planleggingsdag for alle ansatte på SFO, med kvalitet som tema.

Målet har vært å utvikle og forbedre tilbudet i SFO i Kristiansund kommune, sikre god og lik kvalitet i tilbudet i kommunens ni SFOer.

Kvaliteten i den enkelte SFO er blant annet sikret gjennom:

- erfaringsutveksling i SFO-ledernettverk
- deltakelse i nasjonal kvalitetskonferanse for SFO-koordinatorer og skoleledere
- felles planleggingsdager for alle ansatte i SFO
- felles planleggingsdager for ansatte i skole og SFO om felles satsinger
- den enkelte enhet gis mulighet til å utnytte ressursene i eget personale, barnegruppe og i nærmiljøet gjennom å utarbeide egne handlingsplaner

Gjennom en helhetlig oppvekstplan, ønsker vi å sette barnet i sentrum og fokusere på hvordan vi i fellesskap skal skape en god oppvekst for våre barn og unge slik at de trives og mestrer sine liv.

Ledere og ansatte i SFO har en viktig rolle i det arbeidet!

Kristiansund, 19.11.18

Christine Reitan

Kommunalsjef for oppvekst

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING	5
1.0 HENSIKT OG MÅL	8
2.0 VERDIGRUNNLAG/VISJON	9
2.1 Den voksnes rolle	9
2.2 Målområder for Kristiansund SFO	10
2.3 Lekens betydning	11
3.0 INNHOLDET I SFO	12
4.0 FORVENTNINGER	13
4.1 Kvalitet for foreldre/foresatte	13
4.2 Forventninger til foreldre/foresatte	13
5.0 SAMARBEID	14
5.1 Samarbeid med skole, ledelse og de andre skolefritidsordningene i kommunen	14
5.2 Samarbeid med foreldre/foresatte	14
6.0 VURDERING AV MÅLOPPNÅELSE	15
VEDLEGG:	16

INNLEDNING

Opplæringsloven § 13-7 pålegger alle kommuner å ha et tilbud om skolefritidsordning (SFO) før og etter skoletid for 1.-4. trinn, og for barn med særskilte behov for 1.-7. trinn. Det er fastsatt få føringer for innholdet i SFO utover at det skal gi barna omsorg og tilsyn og legges til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter, og være tilpasset barnas og foreldrenes behov.

Skolefritidsordningen skal gi barna et godt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Opplæringsloven kapittel 9a, «Elevane sitt skolemiljø», omhandler både det fysiske og det psykososiale arbeidsmiljøet til elevene. I §9a - 2 heter det: «Alle elevar har rett til eit trygt og godt skolemiljø som fremjar helse, trivsel og læring.» Kravene til skolemiljøet gjelder også for skolefritidsordningen.

Det er stilt krav om at skolefritidsordningen skal ha vedtekter som fastsettes lokalt av kommunen. I vedtektene står retningslinjer for SFO, formål og innhold, eieforhold, ledelse og bemanning. Regler for opptak, påmelding, foreldrebetaling, oppsigelse og åpningstider står også i vedtektene. Vedtektene for SFO i Kristiansund kommune finnes på kommunens hjemmeside www.kristiansund.kommune.no under skole og utdanning, SFO.

Kristiansund kommune har utarbeidet Kvalitetsplan for SFO. Den er knyttet til innholdet i tilbudet, og hensikten er å utvikle og forbedre tilbudet på SFO i Kristiansund Kommune.

Kvalitetsplan for SFO må ses i sammenheng med samfunnsdelen av Kommuneplan for Kristiansund. Den inneholder 12 av FN's bærekraftsmål samlet under 4 by-beskrivelser: **den varme, den kloke, den smarte og den modige byen**. Kristiansund Kommune har også utarbeidet en helhetlig oppvekstplan som også tar utgangspunkt i de 4 by-beskrivelsene og hva de innebærer for oppveksten til barna.

Hva betyr de fire by-beskrivelsene for arbeidet med kvalitet i SFO?

Kvalitetsplan for SFO tar for seg innhold og aktivitetstilbud, forventningsavklaring og samarbeid med skole, foresatte og mellom de ulike SFO og vurdering av måloppnåelse.

De fire by-beskrivelsene gjenspeiler seg slik i Kristiansund SFO:

- Barna opplever å bli inkludert og lærer å mestre til tross for ulike forutsetninger
- Barna utvikler sosiale ferdigheter og er en del av et fellesskap preget av aksept for ulikheter
- Barnas interesser ivaretas i hverdagen. De opplever medvirkning, vennskap og gode relasjoner til andre barn og voksne
- De ansatte legger til rette for at barna skal være i fysisk aktivitet og lek i løpet av dagen
- Ansatte legger vekt på positiv relasjonsbygging og grensesetting, jobber aktivt for et trygt og godt læringsmiljø, tilbyr støtte og veiledning der det er behov
- Barna lærer strategier for å utvikle livsmestring
- Barna får reelle utfordringer

Den varme SFOen

- Barna opplever glede, mestring, relasjonsbygging og samarbeid gjennom lek
- Barna har mulighet til kreativ utforskning, fordypning og problemløsning i samarbeid med andre
- Ansatte legger til rette for arbeidsformer som fremmer kreativitet og utforskning
- Ansatte har god kompetanse og kunnskap om hvordan de hjelper og støtter barn med og uten særskilte behov i deres utvikling

Den kloke SFOen

- Barna har medvirkning
- Barna er inkludert i en eller flere grupper, opplever at det er plass i et fellesskap og at alle er med
- Barna er trygge på alle arenaer
- Ansatte legger til rette for en god dialog mellom SFO, skole og hjem

Den smarte SFOen

- Barna har tid og rom til å være kreative og utforskende
- Ansatte legger til rette for medvirkning for barn. De legger til rette for arbeidsmåter som fremmer kreativitet, innovasjon og som styrker praktisk-estetiske ferdigheter
- Frivillige organisasjoner og næringsliv inviteres til samarbeid
- Ansatte bidrar til at barn opplever å bli selvstendig og ansvarsfull

Den modige SFOen

1.0 HENSIKT OG MÅL

Hensikten med kvalitetsplanen er å utvikle og forbedre tilbudet på SFO i Kristiansund kommune, samtidig som planen skal være et retningsgivende dokument for skoleledere, SFO-koordinatorer og andre ansatte i skole og SFO. Hver SFO skal utarbeide en handlingsplan på bakgrunn av kvalitetsplanen, som viser hvordan hver SFO skal jobbe med satsingsområdene i Kvalitetsplan for SFO.

Overordnede felles mål for skolefritidsordningene i Kristiansund kommune:

- Gjennom vår visjon "Læring gjennom frilek i trygge hender" skal vi sammen med skole og foresatte bidra med å utvikle selvstendige, ansvarsfulle individer med sosial tilhørighet som mestrer ulike roller i samfunnet samt til å bli trygge på seg selv.
- SFO skal stimulere til sosiale aktiviteter, samtidig som det skal gis rom for å trekke seg litt tilbake.
- SFO er en del av skolens helhetlige læringsmiljø.

Planen skal bidra til at:

- Samarbeidet mellom skole/SFO utvikles og styrkes.
- Samarbeidet mellom SFO/hjem utvikles og styrkes.
- Ansatte ved skolefritidsordningen er bevisst sin rolle og sine oppgaver.
- Alle skolefritidsordninger i Kristiansund kommune praktiserer like grunnverdier. (Innholdet og aktiviteter på den enkelte SFO må tilpasses de ressurser og lokaliteter som de ulike skolefritidsordningene til enhver tid har til rådighet).
- Barn og foresatte kjenner igjen regler og forventninger uansett hvilken skolefritidsordning i Kristiansund kommune de tilhører.

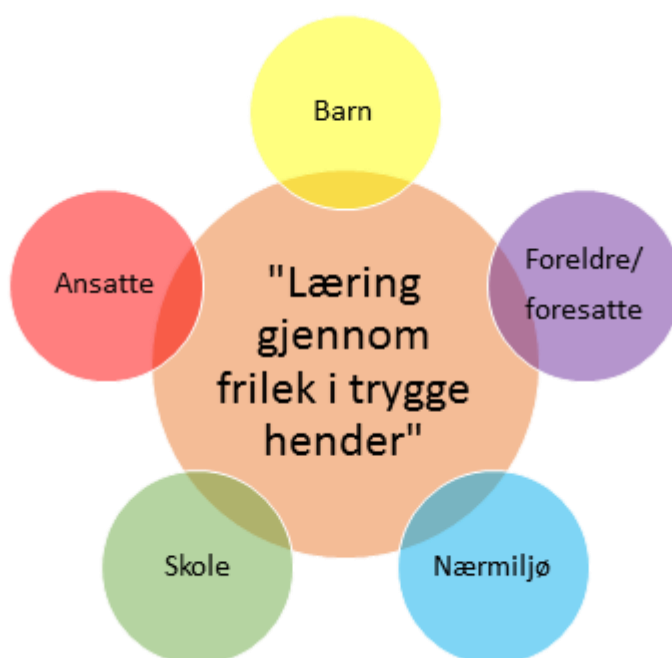
2.0 VERDIGRUNNLAG/VISJON

Barnekonvensjonen, artikkel 31, slår fast at barn har rett til hvile, fritid og lek. I Norge er skolefritidsordningen blitt en viktig arena for å ivareta barnekonvensjonen.

«På skolen må vi gjøre oppgaver og sånn. På SFO får vi slappe av. Det er godt.»

-Julie, 7 år

Vår visjon er:

2.1 Den voksnes rolle

Skolefritidsordningen skal formidle grunnleggende verdier som omsorg, trivsel og trygghet, samt representere ett miljø som bygger opp om respekt for mennesker. Nestekjærighet, solidaritet og likeverd er sentrale samfunnsverdier som skal legges til grunn.

Gjennom å gi tid og rom, være tilstede som trygg base og delta i lek på barns premisser vises de voksnes rolle.

2.2 Målområder for Kristiansund SFO

Personalet har, som rollemodeller, ett særlig ansvar for at verdigrunnet for skolefritidsordningen i Kristiansund kommune etterlevs i praksis.

Mål og innhold er strukturert rundt følgende tre målområder:

- SFO er ett trygt sted for alle barn, forebygger mobbing og bidrar til et trygt læringsmiljø
- De ansatte sørger for at barna føler trygghet og omsorg
- De ansatte setter tydelige regler og grenser for adferd, samspill og aktiviteter
- Barna lærer å vise omsorg for andre

OMSORG

- Barna tilegner seg sosial kompetanse og allsidig samhandling med andre
- Barna får konkrete opplevelser som gir grunnlag for kommunikasjon og utvikling av begreper
- Barna utvikler og styrker sin sosiale kompetanse og ferdighet gjennom lek
- Barna opplever egen mestring gjennom lek

FRILEK

- Barna blir kjent med eget nærmiljø gjennom utforskning, opplevelser og lek
- Barna blir kjent med kulturtilbudet i eget nærmiljø
- Barna blir bevisst på miljøvern
- Barna får opplevelser ved å være ute i naturen i allslags vær og ved å delta på kulturaktiviteter

NATUR OG NÆRMILJØ

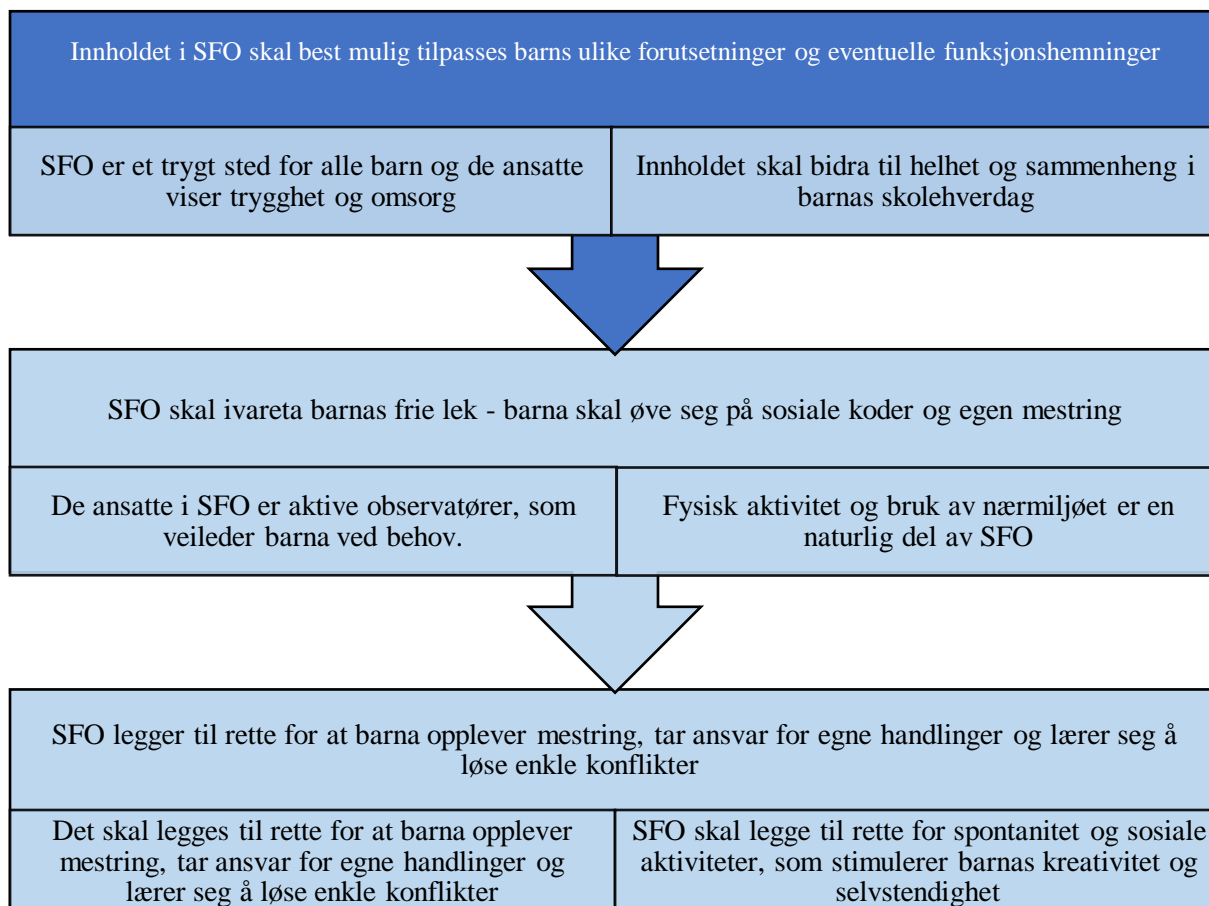
2.3 Lekens betydning

Kristiansund SFO

3.0 INNHOLDET I SFO

Med visjonen «Læring gjennom frilek i trygge hender» skal følgende prinsipper være retningsgivende for innholdet i Kristiansunds SFO` ene:

4.0 FORVENTNINGER

For å skape trygghet og forutsigbarhet i barnas hverdag, og for å sikre god drift av skolefritidsordningene er det viktig at forventninger, både til SFO, til de foresatte og til barna uttrykkes.

4.1 Kvalitet for foreldre/foresatte

- Kvalitetsutviklingsplana gjenspeiles i handlingsplana for hver enkelt SFO
- SFO tilrettelegger for frilek, og har planlagte og varierte aktiviteter
- Barna blir kjent med sitt nærmiljø gjennom ulike aktiviteter og turer i nærmiljøet
- Barna opplever at de har meningsfull fritid
- SFO involverer de foresatte ved bekymring rundt et barn
- Personalet ved SFO møter foresatte og barn med høflighet, respekt og lydhørhet, og skal være trygge positive voksne som ser barnet
- SFO har periodeplan (uke og/-eller månedsplan) som deles med foreldre/foresatte
- Koordinator har et ansvar for å følge opp at riktig og oppdatert informasjon finnes på kommunens og skolens hjemmeside
- I overgangen mellom barnehage og skole inviterer hver enkelt SFO skolestartere på VIP-dager. Utføringen av disse er opp til hver enkelt enhet (VIP-dager er ett tilbud hvor skolestartere besøke SFO før skolestart i august)

4.2 Forventninger til foreldre/foresatte

Forventningene til de foresatte skal formidles alle nye foresatte samt være tilgjengelig på skolens hjemmeside.

- Foresatte er kjent med planer og vedtekter, samt regler på skole/SFO
- Foresatte overholder frister for påmeldinger, oppsigelser og endringer (Se kommunenes hjemmeside www.kristiansund.kommune.no for mer informasjon)
- Foresatte oppretter kontakt med koordinator om det er spesielle hendelser i barnets liv som kan påvirke humør, oppførsel eller opplevelsen av SFO.
- Foresatte oppretter kontakt med en voksen når barnet blir hentet.

Det er gøy å leke her

Lisell, 6 år

5.0 SAMARBEID

SFO er en del av skolen. Samarbeidet mellom SFO og skole, og samarbeidet mellom SFO og foresatte er viktig for å få et godt miljø for barn og foresatte.

5.1 Samarbeid med skole, ledelse og de andre skolefritidsordningene i kommunen

I tillegg til den mer uformelle kontakten mellom skole og SFO skal koordinator:

- Være en del av skolens administrasjon
- Delta i møter med skolens ledergruppe
- Lede faste personalmøter for SFO
- Ha nettverksmøter og samarbeid med de andre SFO-koordinatorene i Kristiansund kommune
- Delta på team-møter på småtrinnet ved behov
- Ta del i overgangen mellom barnehage og skole
- Ha samarbeid mellom SFO`er i ferier

5.2 Samarbeid med foreldre/foresatte

- Alle koordinatorene deltar på innskriving av 1. trinnet
- Alle koordinatorene er tilgjengelig for foresatte på 1. trinnet første skoledag
- Koordinatorene kan ved behov delta på FAU-møter og foreldremøter
- Generell informasjon og omtale av den enkelte SFO ligger på kommunens hjemmeside, skolens hjemmeside og eventuelt andre kanaler
- Foresatte har mulighet til medvirkning gjennom daglig kontakt og i brukerundersøkelser for SFO som skal gjennomføres minimum annethvert år

6.0 VURDERING AV MÅLOPPNÅELSE

Denne planen skal være ett retningsgivende dokument, og det er nødvendig å foreta evalueringer av måloppnåelse underveis. Alle skolefritidsordningene skal blant annet;

- Gjennomføre brukerundersøkelser annet hvert år
- Gjennomføre årlig egenvurdering innen den 01.03 hvert år

Resultatene av disse blir drøftet i nettverk og arbeidsutvalget for SFO og/-eller FAU.

VEDLEGG:

Forskning om lek

Forskning viser at frilek er viktig for barns læring, både språklig og sosialt.

Frilek kjennetegnes ved at den kommer innenfra, gjerne spontant, og på barnets initiativ. Barn leker av seg selv hvis de får muligheten til det, og denne evnen er det viktig at voksne respekterer. (Professor Stein Erik Ulvund, 2018).

Ole Fredrik Lillemyr, professor i pedagogikk ved DMMH, anser at leken har en stor egenverdi for barn, og at barnas læring og utvikling i en stor grad bygger på leken. Han mener at lek innbefatter mye og er en viktig aktivitet for alle barn. Det er en frisone der de kan oppdage, finne opp og ha det artig. (Lillemyr, 2002).

Om barn har evnen til å leke og skaffe seg venner har det forstått kriteriene for suksess i livet. Da har de lært den sosiale kompetansen som de trenger for å fungere godt i ett samfunn. Har man sosial kompetanse er man dyktig, og man lykkes i sosiale sammenhenger. (Dodge et al., Gottmann og Guralnick i Vedeler (2007:14)).

Pape (2001) mener også at "frilek" blir for mange barn en kilde til sosial læring.

Den voksnes rolle i leken:

Voksne kan ha mange ulike funksjoner og roller i forhold til barns lek.

Trygt lekemiljø

Voksne er ansvarlig for det fysiske miljøet barn oppholder seg i, og blir derfor ansvarlige for å tilrettelegge for at barn kan leke, utforske og utfolde seg på en naturlig måte der de oppholder seg mest. Det kan for eksempel innebære å fjerne farlige ting, og sørge for et godt og trygt lekemiljø.

Delta i leken på barnas premisser, og ta initiativ til lek

Videre kan voksne også være med på barnets lek, og svare på de invitasjoner til lek som barnet kommer med. Vi kan også ta initiativ til lek, og invitere barnet med på ulike typer lek, eller foreslå lek for barnet.

Observere leken, og hjelpe til

Vi kan også observere barnas lek, og se om det er noen av barna som faller utenfor leken, som ikke klarer å være med på de andres lek av ulike grunner, og se om det er noe vi kan gjøre for å hjelpe disse barna. Vi kan også se etter om det er noen av barna som opptrer på en slik måte at det forstyrrer eller ødelegger leken. Å observere barns lek kan gi oss nyttig informasjon om barns utvikling, og det er en viktig del av det pedagogiske arbeidet i barnehage og skole.

(Hans Holter Solhjell, leder i FamLab Norge)

Handlingsplan for .....skoles SFO

OMSORG

MÅL

SFO skal være et trygt sted for alle barn i ordningen

Tiltak	Ansvar	Tidsfrist

Handlingsplan for .....skoles SFO

FRILEK

MÅL

SFO skal legge til rette for den frie leken

Tiltak	Ansvar	Tidsfrist

Handlingsplan for .....skoles SFO

NATUR OG NÆRMILJØ

MÅL

Gjennom utforskning, opplevelser, erfaringer og lek skal barna på SFO bli kjent med eget nærmiljø

Tiltak	Ansvar	Tidsfrist